

te a Corvina Könyvesházat, szervezte Tusványost, és közben el-ellátogatott a Tilosba is, volt, hogy ott tartották a Corvina könyvbemutatóit. „Pesti kiadókat hoztunk le. Nem hogy mobiltelefon nem volt, de a telefonban sem volt mindenkinek nemzetközi vonal, külön kellett kötetni. Csutak mindig ott ült az első asztalnál, a kirakatnál, hatalmas telefonszámlákat »gyártott«, ő szervezte a programokat, tény az, hogy sok érdekes figura volt akkoriban a Tilosban. Olyan korszakomban voltam, hogy »ide nekem az oroszánt is«, és amikor adódott egy lehetőség, akkor bevásároltam magam oda.”

A mosoly mindenkinek járt

ARCHÍV FELVÉTEL: SZÓKE ERZSÉBET

Mint mesélte, a Petőfi utca felújítását, miután két évig fel volt túrva, ekkor fejezték be, és '98 december 1-jén volt az ünnepi megnyitó. „'99-ben alig történt valami, aztán 2000-ben robbant ez a dolog, hogy a város mindennemű információs forrása ide került a Petőfi utcába. Addig rajtunk és az Alzón kívül más vendéglátó nem volt. Ugyanakkor azzal is egybeesett ez az időszak, hogy 2000-ben a hokicsapat megnyerte a bajnokságot, és ez is egy fontos pont volt a Tilos életé-

ben. A Tilos teraszán összeverődött a nép, Bukarestből SMS-ben küldözgettek az eredményeket, aztán elindult a tömeg, és nagy felvonulás volt. Három napig nem tudtunk bezárni.”

Költőversenyek, kiállítások, koncertek, a Tilos szülinapokra pólót nyomtattak, amelyeket Para István karikaturista tervezett, könyvet is adtak ki, jöttek-mentek a művészek és mindenféle foglalkozású emberek, és hoztak egyfajta nagyvárosi feelinget is, közéleti beszélgetések voltak, sok újságíró járt ide, ennek köszönhetően, ha valami történt, általában publicitást is kapott – sorolja. De volt a Tilos törzsközönségének kártyázós korszaka, és olyan is, amikor mindenki kindertojás-fi gurát gyűjtött. Vagy éppen az irodáját itt ütötte fel, mint például a Role zenekar.

„Ez a vállalkozás nem hozott pénzt. Abban az időszakomban egy státusz volt. Kicsit resteltem is magam, hogy annyira adtam erre a dologra, de az, hogy tulajdonos voltál a Tilosban, egy fél polgármesteri titullal felért. Ez volt az az időszak, amikor bementem reggel, betettem a kedvenc számomat, az Eaglestől a Hotel California-t, volt saját bögrém, leültem és megittam a kávémat épp azzal, aki ott volt. Ezek fi x dolgok voltak, rituálék, amelyek hihetetlen töltöttséget tudtak adni, vagy le tudtak nyugtatni, elégedettséget okoztak. Aztán ennek óhatatlanul vége kellett legyen. Egyrészt úgy, hogy több vendéglátóegység nyílt, kezdett oszlani a közönség. Viszonylag szűk, kicsi hely volt, nem nagyon tudtunk bővíteni, felújítani, változott a világ is körülöttünk, belefáradtam.”

A Tilos a pult mögül

Szóke Erzsébet, vagy ahogyan sokan ismerik, Zsóka 1995-től mintegy öt éven át dolgozott pincérmőként a Tilosban. „A barátnőmön keresztül, Ferencz Ildikó által kerültem be, elég fiatal voltam. Teca és Ildikó volt ott a legelejétől. Kezdetben csak bedolgoztam, aztán öt év lett belőle. Szerettem ott dolgozni, fiatalok is voltunk, nem is éreztük a fáradságot. Két nap egész nap dolgoztunk, és két nap szabad volt.”

Hangsúlyozza, több volt, mint egy munkahely, jellegzetes tilosos, családi hangulata volt a helynek. „Ki volt alakulva, hogy ki mit iszik, ki mikor jön. Tudtam, hogy ki hogyan kéri a kávéját. Volt, amikor jó sok munka volt, szaladtunk a poharakért, az mindig probléma volt, hogy nincs elég pohár ilyenkor. Még »egyenruhánk« is volt, hosszú, kötött, szürke ruha, amelyet a rendezvényeken vetünk fel” – emlékszik vissza. Zsóka itt ismerkedett meg a későbbi férjével, szerelem lett belőle, házasság, család. „Ki hitte volna? Szerettem ott dolgozni, de ahogy teltek az évek, valami másnak a szele érződött. Kaptam egy másik munkahelyet, ami teljesen más világ volt. De jó emlékeket vittem innen magammal. Mindenki mindenkit ismert, ha valaki bejött, megállt a pultnál, elmesélte a napját. Sok idő eltelt azóta, sok minden változott, az emberek is. De az akkor jó világ volt.”

A teázós galériás nemzedék

A törzsvendégeknek lehetett saját kávécsészéjük, söröskorsójuk, és ülhetek a földszinten levő asztaloknál. A diákok, a „galériás nemzedék”, vagy a „teások” az emeleten foglalhattak helyet. Gyakran előfordult, hogy egy tea mellett hatan-nyolcan ültek órákon keresztül. „Volt, hogy haragudtunk rájuk, hogy csak cigiznek és nem fogyasztanak. Ha szóltunk, akkor vettek egy teát. Bencze Tibi mondta, hogy ki kell szolgálni az asztaloknál a vendégeket. Mondtam, én soha nem fogok felmenni az emeletre egy teáért. Ő azt válaszolta, soha ne mondd, hogy soha. S milyen igaza volt” – meséli nevetve Zsóka.

Ki kellett érdemelni, hogy valaki az alsó asztalokhoz leüljön diákként. Ez íratlan szabály volt a Tilosban, de soha nem volt konfliktus belőle. Megvolt, hogy ki ülhet a pódiumon, az első asztalnál, mindenkinek megvolt a törzssasztala. Le kellett nőni a Tilos alsó asztalaihoz – fogalmaz mosolyogva György Attila, amikor tilosos időket idézni találkozunk.

Életérzés volt

„Hogy mikor voltam először a Tilosban, nem tudom, de mindenképp már a legelejétől jártam oda, jól ismerem az alapítókat is. Egyszer egy délelőtt bementem, az első asztalnál ült Bencze Tibi, a tulajoknak a kirakatnál levő volt a törzssasztaluk, és odaültem. Kértem egy kávé, de hitelbe, mert nem volt pénzem. A Tilosban mindig volt hitel, nem szerették és nem szerettük mi sem, de a törzsvendégeknek mindig volt. Később rá is fáztunk erre. Szóval, beszélgettünk, és Tibi egyszer csak azt kérdezte, hogy: nem veszed meg a Ti-

A poros városra reagálni kellett

ARCHÍV FELVÉTEL:
BÍRÓ JÓZSEF

„Ha valaki azt mondaná, hogy csinál egy Tilos hangulatú valamit, nem lehetne, mert 2021-ben már nem az a hangulat van, mint 2000-ben. A körülöttünk lévő világ úgy megváltozott, hogy azt a hangulatot nem lehetne visszahozni.”

lost? Mondtam, most kértem hitelbe egy kávé. Na, de addig, addig, hogy megegyeztünk, és rá egy-két órára a volt sógorommal, Costival meg is vetük. Kezet fogtunk, Tibi felállt, kifizette a kávéját és kisétált az ajtón. Costival néztünk egymásra, hogy van egy kávéházunk. Reggel úgy keltem fel, hogy megiszok egy kávé hitelbe a Tilosban, s két óra múlva tulajdonosa voltam.”

Úgy véli, noha nem volt egy csilivili hely, mégis vonzerővel bírt a Tilos, és egyértelműen a társaság volt ez a vonzerő. Mindenképp több volt, mint egy egyszerű kocsmá vagy kávéház, életérzés volt. Ha valakit meg akartál találni, az előbb-utóbb felbukkant ott. Volt is egy mondás: bármilyen problémád van, ülj be a Tilosba egy fél órára, és meg fog oldódni – mutat rá György Attila.

Aztán eljött a 2009-es év, az épület tulajdonost cserélt, akinek más tervei voltak ott. De még két hónapig működhetett a Tilos. „Ha már meg kellett lépni azt, hogy bezárjuk, ez így elfogadható volt. Még két hónapig napra pontosan működtettük. Már bontották fent az emeletet, az utolsó két-három nap arról szólt, hogy a megmaradt piakészletet meg kellett inni. Kitettem az ablakba egy A4-es papírlapot, hogy köszönjük, vége! Mi se hittük el.” Hozzáteszi, volt olyan, miután eladták, hogy reggel elindult, és azon vette észre magát, hogy ott van a közben a kávéház helyében megnyitott gyógyszertár előtt.

Később, a Tilos kávéház legszebb meséiben így írt a helyről: „A Tilos Kávéház élénk művészeti élete megtúrta a kulturális rendezvényeket: tárlatok, könyvbemutatók és színházi estek, koncertek és közéleti beszélgetések zajlottak le hetente, a sajtó és a kisvárosi érdeklődése mellett; a vendégek sztoikus nyugalommal viselték a sors ezen hiábavaló csapásait, hiszen tudták, hogy csupán ezek az öncélú, senkinek sem használó és hiú rendezvények minősítik a kávéházat azzá, ami. A Tilos Kávéház alibi volt, otthon és kasszinó, gerillák főhadiszállása, és kicsit az elveszett hazát pótolta.”